

ΕΥΘΥΝΕΣ ΟΣΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΒΑΣΙΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ,
Δ.Ν., Δικηγόρου

Ι. Βασικές λογικές - μεθοδολογικές παρατηρήσεις

1. Ανήκει στα αυτονόητα, ότι ζητήματα *ευθύνης* –κάποιου ή κάποιων– γεννώνται, όταν, γενικώς, κάτι «*πάει στραβά*»! Αυτό, όμως, το ότι κάτι «*πάει στραβά*» είναι, ως έκφραση, πολυσήμαντο.

Σημαίνει, πρώτα - πρώτα, ότι κάτι «*πήγε στραβά*», οπότε εννοεί, ότι παρά τις προσπάθειες, δεν επιτεύχθηκε ο σκοπός, πράγμα που με την σειρά του σημαίνει, είτε ότι επήλθε ένα απευκτέο αποτέλεσμα, είτε ότι δεν επιτεύχθηκε ένα ευκτέο αποτέλεσμα, έκφραση της οποίας η εκφορά προϋποθέτει ως οριστικώς τετελεσμένη την τελική διαμόρφωση των πραγμάτων μετά την ολοκλήρωση ενός, όποιου, σχεδίου ενεργειών προς την αντίστοιχη κατεύθυνση.

Ανεξάρτητα, όμως από το όποιο αποτέλεσμα, ήδη κατά την διαδρομή, δηλ. σε ένα προγενέστερο στάδιο της επελεύσεως ή μη του τελικού αποτελέσματος, χρησιμοποιούμε την έκφραση, ότι κάτι «*πάει στραβά*» και όταν δεν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, που είναι γενικώς αποδεκτές για την επίτευξη ή την αποφυγή του αποτελέσματος.

Εκ τρίτου –πράγμα που, στην κοινή αντίληψη, δεν είναι και τόσο αυτονόητο– η κατάφαση ευθύνης κάποιου ή κάποιων, προϋποθέτει παράβαση κανόνων συμπεριφοράς, εκ μέρους του ενεργούντος, ως *αιτιώδους παράγοντος* επιτεύξεως η αποφυγής του ευκτέου ή απευκτέου, αντιστοίχως, αποτελέσματος.

Από τον συνδυασμό των παραπάνω δεδομένων τα πράγματα, *λογικώς*, σχηματοποιούνται κατά περίπτωση ως εξής:

1. Μπορεί να συμβαίνει: *Τήρηση* των κανόνων συμπεριφοράς και *επίτευξη* του σκοπούμένου.
2. Μπορεί να συμβαίνει: *Μη τήρηση* των κανόνων συμπεριφοράς και (παρά ταύτα!) *επίτευξη* του σκοπούμένου.
3. Μπορεί να συμβαίνει: *Τήρηση* των κανόνων συμπεριφοράς και (παρά ταύτα!) *μη επίτευξη* του σκοπούμένου.
4. Μπορεί να συμβαίνει: *Μη τήρηση* των κανόνων συμπεριφοράς και *μη επίτευξη* του σκοπούμένου.

2. Μία άλλη επισήμανση, που προεισαγωγικά πρέπει επίσης να γίνει, αφορά στην λογική δόμηση ενός *κανονιστικού συστήματος*.

Ένα σύστημα κανόνων συμπεριφοράς, μπορεί λογικώς να έχει μία από τις δύο διαμετρικά αντίθετες (και επομένως ασύμβατες μεταξύ τους) αφετηρίες:

Η μεν μία, έχει ως βασική κανονιστική διευθέτηση, δηλ. ως αφετηρία, την κανονιστική πρόταση ότι: «*επιτρέπεται ό,τι δεν απαγορεύεται*» ή/και ότι «*επιτρέπεται το αντίθετο εκείνου, που δεν επιτάσσεται*» (για να συμπεριλάβουμε και τις *παραλείψεις*).

Έκφανση μίας τέτοιας αφετηρίας, ως προς τις *σχέσεις μεταξύ ιδιωτών*, αποτελεί από πλευράς αστικού δικαίου το άρθρο 361 του Α.Κ. δια του οποίου αναγνωρίζεται η ελευθερία των συμβάσεων. Όσον δε αφορά στην αστική αδικοπρακτική ευθύνη ισχύει και πάλιν ο κανόνας ότι «*επιτρέπεται, ό,τι δεν απαγορεύεται*» και συνεπώς αν κάποιος ενήργησε δικαιωματικά επειδή η πράξη ή η παράλειψή του δεν ήταν κανονιστικός δεσμία, δεν υπέχει ευθύνη. Τα παραπάνω δεν ανατρέπονται ούτε από την αναγνώριση αστικής *αντικειμενικής ευθύνης*, (= ευθύνης από διακινδύνευση) ούτε από την ονομαζόμενη *νόθο αντικειμενική ευθύνη*. Η μεν αστική *αντικειμενική ευθύνη* αποτελεί ευθύνη εκ του νόμου, άνευ δηλ. της ανάγκης παραβάσεως κάποιου κανόνα συμπεριφοράς, η δε αστική *νόθος αντικειμενική ευθύνη*, προϋποθέτει και πάλι παράβαση κανόνων συμπεριφοράς με ανεστραμμένο απλώς το βάρος αποδείξεως.

Τουναντίον, ένα διαμετρικά αντίθετο προς το ανωτέρω, κανονιστικό σύστημα, θα έχει ως αφετηριακή κανονιστική διευθέτηση την πρόταση, ότι «*απαγορεύεται ό,τι δεν επιτρέπεται*». Έκφανση μιας τέτοιας βασικής κανονιστικής διευθετήσεως αποτελούν εν πρώτοις οι περιπτώσεις για τις οποίες προς δραστηριοποίηση σε ένα χώρο απαιτείται *άδεια* μιας Αρχής. Πράγματι στις περιπτώσεις που απαιτείται κατά Νόμον μία άδεια, τούτο σημαίνει ότι ο Νομοθέτης κατ' αρχήν απαγορεύει την επιχείρηση της αντιστοίχου δραστηριότητας, εκτός αν την επιτρέπει διά τής χορηγήσεως της αδείας! Πέραν όμως τούτου, στο Διοικητικό Δίκαιο λόγω της ισχυούσης αρχής της νομιμότητας της δράσεως της Διοικήσεως και λόγω της απαιτούμενης (καθ' ύλην και κατά τόπον) *αρμοδιότητας*, της δραστηριοποιουμένης Διοικητικής Αρχής ο βασικός κανόνας, που αποτελεί την αφετηρία συνίσταται στην κανονιστική πρόταση ότι: «*απαγορεύεται ό,τι δεν επιτρέπεται*»!

Η παραδοχή, όμως, μιας τέτοιας βασικής κανονιστικής διευθετήσεως (= «*απαγορεύεται ό,τι δεν επιτρέπεται*»)

συνεφέλκει κατ' ανάγκην και κάτι άλλο: τον ερμηνευτικό κανόνα ότι οι συναφείς διατάξεις είναι: «στενώς ερμηνευτές».

Ερωτάται μετά ταύτα: Ποια είναι η υποκείμενη βασική κανονιστική διευθέτηση του ν. 3586/2007;

Ήδη από το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3586/2007, προκύπτει ότι *ειδικώς* ενόψει της ύλης και του τρόπου, που την ρυθμίζει, ο νόμος εισάγει τον κανόνα ότι: «*απαγορεύεται ό, τι δεν επιτρέπεται*», πράγμα που επιβάλλει και την αντίστοιχη (στενή) ερμηνευτική προσέγγιση των διατάξεών του!

Θα πρέπει συνεπώς να δεχθεί κανείς ότι ό, τι ο νόμος δεν επιτρέπει ρητά, απλώς το απαγορεύει!

3. Το τρίτο και τελευταίο ζήτημα, που πρέπει να επισημανθεί στην παρούσα αλληλουχία αφορά στην σχέση *αρχών* (Prinzipien) και *κανόνων* (Normen).

Οι *αρχές*, παρουσιάζουν ελαστικότητα (: μία αρχή μπορεί να παραβιάζεται χάριν μιας άλλης) ενώ οι *κανόνες* όχι. Έτσι σε ένα κανονιστικό σύστημα μπορεί να συνυπάρχουν αντίθετες αρχές, αξιώνοντας να συνεξυπηρετηθούν (π.χ. η επίτευξη της *μεγαλύτερης δυνατής απόδοσης* και της *ελαχιστοποίησης του αναλαμβανόμενου κινδύνου* –βλ. άρθρο 17 παρ. 1 στοιχ. αα' ν. 3586/2007– κινούνται με προφανώς διαμετρικά αντίθετη φορά). Τουναντίον αντίθετοι κανόνες δεν μπορούν να συνισχύουν. Τέλος ενώ κάθε κανόνας ανάγεται πάντοτε σε μία αρχή, λόγω της ισχύος της οποίας θεσπίζεται, μία αρχή δεν συνεπάγεται αυτομάτως και κανόνα, αφού διαφορετικά θα εξαφανιζόταν η εξυπηρέτηση άλλων αντιθέτων αρχών, οι οποίες συνισχύουν μέσα στο ίδιο κανονιστικό σύστημα.

Για κατάφαση της ευθύνης ενός προσώπου, *προϋποτίθεται (και οφείλει να διαπιστώνεται) η εκ μέρους του παράβαση συγκεκριμένων κανόνων και όχι γενικώς η παραβίαση αρχών.*

II. Οι ρυθμίσεις του Ν. 3586/2007

1. Ο Ν. 3586/2007 περιέχει και *κανόνες* και *αρχές*. Επί τη βάσει των τελευταίων, μέσω νομοθετικής εξουσιοδότησεως, ανατέθηκε στον αρμόδιο Υπουργό η διατύπωση περαιτέρω κανόνων επενδυτικής συμπεριφοράς (άρθρο 17 παρ. 2), που δεν μπορούν όμως να είναι αντίθετοι από τους κανόνες, που θεσπίζει ο ίδιος ο Νόμος της τυχόν αντιθέσεως κρινομένης με βάση τον ερμηνευτικό κανόνα που προαναφέρθηκε.

Οι παραπάνω κανόνες επενδυτικής πολιτικής που περιλαμβάνονται στο Ν. 3586/2007 και στην κατ' εξουσιοδότηση του υπουργική απόφαση αποτελούν κανόνες αφηρημένης επιμελείας περί τη διαχείριση των αποθεματικών και διαγράφουν αφενός μεν ποιοτικά και ποσοτικά όρια ως προς τα επενδύσιμα κεφάλαια αφετέρου δε διαδικασίες ως προς τη λήψη αποφάσεων και ως προς προληπτικούς και κατασταλτικούς ελέγχους. Και μόνη η παράβαση των κανόνων αυτών αποτελεί προϋπόθεση δημιουργίας ευθύνης, ανεξάρτητα τόσο από την πραγματική του επέλευση ή μη περιοριστικής ζημίας (η οποία περιλαμβάνει και τυχόν διαφυγόν κέρδος) όσο και από την ύπαρξη δόλου σε σχέση με την επέλευση μιας τέτοιας ζημίας.

Παράλληλα όμως με τους παραπάνω εξειδικευμένους κανόνες αφηρημένης επιμελείας ισχύει και ο γενικός κανόνας του «*μη ζημιούν άλλον*» κανόνας ο οποίος στην γενική μορφή του αποτυπώνεται στο άρθρο 919 Α.Κ., σύμφωνα με το οποίο «*όποιος με πρόθεση ζημίωσε άλλον κατά τρόπο αντίθετο στα χρηστά ήθη, έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει*». Εδώ πλέον το πρυτανεύον στοιχείο είναι η πρόθεση, δηλαδή ο δόλος περί την επαγωγή της ζημίας. Αν συντρέχουν τα στοιχεία αυτά τότε και αστική και ποινική ευθύνη γεννάται –όπως αναλυτικότερα κατωτέρω εκτίθεται– *ανεξαρτήτως του αν έχουν τηρηθεί οι αφηρημένοι κανόνες επιμελείας, που αναφέρθηκαν*. Μάλιστα το κύριο χαρακτηριστικό των λεγομένων οικονομικών εγκλημάτων –για να προσεγγίσουμε ήδη την ποινική διάσταση του πράγματος–, είναι ότι αυτά τελούνται κατ' εκμετάλλευσιν και κατ' εκμετάλλευσιν τεθεσπισμένων νομίμων διαδικασιών, κατά τρόπον ώστε, η τήρησις των αφηρημένων κανόνων επιμελείας που αναφέρθηκαν, να αποτελεί την φενάκη υπό την οποία συγκαλύπτεται αλλά και τελείται το ουσιαστικό οικονομικό έγκλημα. Αλλά στο ζήτημα αυτό θα επανέλθουμε.

2. Η ευθύνη οδηγεί σε κυρώσεις. Και ήδη ο ν. 3586/2007 στο άρθρο 20 παρ.6 υπό τον τίτλο «*επιβολή ποινών*» ορίζει ότι:

Σε περίπτωση διαπίστωσης, κατά τη διενέργεια του ελέγχου, παράβασης της κείμενης νομοθεσίας, η Επιτροπή υποβάλλει πόρισμα με το οποίο εισηγείται στους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας την έκδοση κοινής απόφασης για την επιβολή ποινών:

α. Χρηματικών προστίμων στα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και των διοικητικών υπηρεσιών των Φ.Κ.Α. που έλαβαν τη σχετική απόφαση, στα μέλη των οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Δ.Α.Κ. και των Ε.Ε.Α.Π. των Φ.Κ.Α., καθώς και στους διαχειριστές των Φ.Κ.Α. και μέχρι ποσοστού ένα τοις εκατό (1%) επί της αξίας της επένδυσης για την οποία διαπιστώθηκε η παράβαση.

β. Διοικητικών ποινών στα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και των διοικητικών υπηρεσιών των Φ.Κ.Α., στα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των Α.Ε.Δ.Α.Κ. και των Ε.Ε.Α.Π των Φ.Κ.Α., καθώς και στους διαχειριστές των Φ.Κ.Α., οι οποίες δύνανται να φθάνουν έως και την οριστική τους παύση.

Οι αποφάσεις επιβολής ποινών υπόκεινται σε προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια.

Η παραπάνω ρύθμιση είναι προβληματική. Καθόσον αφορά στις διοικητικές ποινές δεν περιγράφονται ποιές είναι, η δε φράση ότι «*δύνανται να φτάσουν έως και την οριστική τους παύση*» μάλλον επιτείνει παρά εξαφανίζει την αοριστία. Από της άλλης πλευράς θεωρώ ότι η εξειδίκευση των ποινών μέσω νομοθετικής εξουσιοδότησεως είναι μη νόμιμη, δοθέντος ότι και οι διοικητικές ποινές όπως και τα «*χρηματικά πρόστιμα*» αποτελούν ποινική ύλη κατά την έννοια της Ε.Σ.Δ.Α. με αποτέλεσμα να απαιτείται ο εκ του νόμου καθορισμός τους.

Από παρόμοια αοριστία πάσχει και ο καθορισμός των χρηματικών προστίμων «*μέχρι ποσοστού ένα τοις εκατό (1%) επί της αξίας της επένδυσης για την οποία διαπιστώθηκε η παράβαση*», επειδή δεν διευκρινίζεται αν το 1% αποτελεί την οροφή του αθροίσματος των προστίμων που θα επιβληθούν σε όλα τα πρόσωπα που μνημονεύονται στη διάταξη, ή κατά πόσον το 1% αποτελεί την οροφή για το πρόστιμο που θα επιβληθεί σε καθέναν.

Πέραν τούτων, ας μου επιτραπεί η παρατήρηση ότι ο νόμος για μια ακόμη φορά ακολουθεί την οδό ενός αντικειμενικού προσδιορισμού των προστίμων, που πολλές φορές τα καθιστά μη ρεαλιστικά και επομένως μη εισπραξιμά. Ναι μεν αφήνει περιθώριο επιμετρήσεως με άγνωστο το κατώτατο και γνωστό το ανώτατο όριο (=1%), η πρόσδεση όμως του όποιου ποσοστού θα επιλεγεί με την αξία της επένδυσης, μπορεί να οδηγήσει σε δυσθεώρητα ύψη αναντίστοιχα προς την οικονομική δυνατότητα των τιμωρουμένων. Η ελληνική πραγματικότητα φιλοξενεί πολλά τέτοια παραδείγματα.

3. Τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και των διοικητικών υπηρεσιών των Φ.Κ.Α. τα μέλη των οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Δ.Α.Κ. και των Ε.Ε.Α.Π. των Φ.Κ.Α., καθώς και οι διαχειριστές των Φ.Κ.Α., αποτελούν στην συνήθη περίπτωση *υπαλλήλους* κατά την έννοια των άρθρων 13 και 263Α του Ποινικού Κώδικα.

α. Οι παραβάσεις των κανόνων αφηρημένης επιμελείας που προαναφέρθηκαν –μόνες αυτές– θα μπορούσαν εκ πρώτης όψεως να στοιχειοθετήσουν το έγκλημα του άρθρου 259 Π.Κ., δηλαδή την παράβαση καθήκοντος. Εντούτοις η παράβαση καθήκοντος αφενός μεν έχει ρήτρα επικουρικότητας, δηλαδή η πράξη τιμωρείται ως παράβαση καθήκοντος αν δεν τιμωρείται με άλλη διάταξη, αφετέρου δε η τέλεση του εγκλήματος προϋποθέτει ένα πρόσθετο υποκειμενικό στοιχείο, δηλαδή ο δράστης να εμφορείται από σκοπό οφέλους ή βλάβης. Αν όμως υπάρχει σκοπός οφέλους ή βλάβης, λόγω του χώρου στον οποίο κινούμεθα θα προβάλλει στις περισσότερες περιπτώσεις, άλλο βαρύτερο έγκλημα (πχ. Απάτη ή απιστία ή και απιστία περί την υπηρεσία) τουλάχιστον εν αποτίερα, αν τελικώς δεν πραγματοποιηθεί η ζημία ή το όφελος.

β. Υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει δόλος στα παραπάνω πρόσωπα είναι δυνατόν να στοιχειοθετηθεί απιστία είτε κοινή (α. 390 Π.Κ.) είτε απιστία σχετική με την υπηρεσία (α. 256 Κ.). Και στις δύο όμως περιπτώσεις απαιτείται άμεσος δόλος, δηλαδή απαιτείται ο δράστης όχι απλώς να προβλέπει ως πιθανή και να αποδέχεται τη ζημία αλλά να είναι βέβαιος για την επέλευσή της. Από της άλλης πλευράς όμως, ο περιορισμός αυτός του αξιοποιήσιμου, που επιτυγχάνεται με το στοιχείο του αμέσου δόλου, διευρύνεται από της άλλης πλευράς με την παραδοχή ότι η απιστία αντικειμενικώς στοιχειοθετείται όχι μόνον με την επέλευση και την οριστικοποίηση της ζημίας αλλά και με τη συγκεκριμένη διακινδύνευση επελεύσεως ζημίας. Τόσον δηλαδή από τη θεωρία όσο και από τη νομολογία γίνεται δεκτό ότι με ζημία εξισούται και ο *in concreto* κίνδυνος επελεύσεως της.

Βεβαίως οι επενδύσεις που έχουν ως στόχο τη μεγιστοποίηση των αποδόσεων με ελαχιστοποίηση των κινδύνων, (όπως ο ίδιος ο νόμος περιγράφει) είναι πάντοτε συνυφασμένες με κίνδυνο. Εύλογα μετά ταύτα τίθεται το ερώτημα; μήπως συνιστά απιστία κάθε επενδυτική δραστηριότητα; Η απάντηση είναι αρνητική, υπό την προϋπόθεση βέβαια, ότι τηρούνται οι αφηρημένοι κανόνες επιμελείας περί την διαχείριση και ότι δεν συντρέχει βεβαιότητα ως προς την πρόκληση ζημίας.

Αν πάλι οι κανόνες αυτοί δεν τηρούνται, τούτο δεν σημαίνει ότι αυτομάτως έχει τελεστεί απιστία αλλά προσ απαιτείται αφενός μεν αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της παραβάσεως των αφηρημένων κανόνων επιμελείας και της επελεύσεως της ζημίας αφετέρου βεβαιότητα ως προς την πρόκλησή της - αν και δυσχερώς θα γίνει δεκτό ένα τέτοιο επιχείρημα στην ελληνική δικαστηριακή πραγματικότητα!.

Πριν κλείσουμε τα ζητήματα απιστίας, πρέπει να εξάρουμε το εξής:

Στο νόμο προβλέπονται περιπτώσεις επενδυτικών δραστηριοτήτων που μόνον με την έγκριση του αρμοδίου υπουργού μπορούν να πραγματοποιηθούν. Αν και ο υπουργός εμφορείται από δόλο απιστίας τότε αυτός είναι ο αυτοργός του εγκλήματος –ως τελευταίος δράσας προ της επελεύσεως της ζημίας– όλοι δε οι λοιποί αποτελούν ηθικούς αυτοργούς ή συνεργούς του, με αποτέλεσμα να τίθεται θέμα εφαρμογής του νόμου περί ευθύνης υπουργών με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Αν όμως ο υπουργός πλανάται και εγκρίνει κατά πλάνη τότε οι προκαλέσαντες την πλάνη αποτελούν αυτοργούς απάτης. Απάτη συντρέχει επίσης, αν στα συλλογικά όργανα που συναποφασίζουν μετέχουν πρόσωπα τα οποία πλανώνται, συνεπεία ψευδών παραστάσεων, ή αθέμιτων παρασιωπήσεων ή αποκρύψεων στις οποίες προέβησαν άλλα μέλη των ιδίων οργάνων.

Τόσον η απάτη όσο και η απιστία αποτελούν πρόδρομες συμπεριφορές για την τέλεση του εγκλήματος της νομιμοποιήσεως εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα (κοινώς ξέπλυμα βρώμικου χρήματος), υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι διακινήθηκε προϊόν που προήλθε από τις εν λόγω συμπεριφορές.

Τέλος, και επειδή πρόκειται περί πολυπρόσωπων οργάνων, η κοινή συμπεφωνημένη δράση τριών ή περισσότερων προσώπων, προς τέλεση κακούργηματικής απάτης, συνιστά το αυτοτελώς τιμωρούμενο κακούργημα της εγκληματικής οργάνωσης (α. 187 παρ. 1 Π.Κ.) ή (με συμφωνία τουλάχιστον δύο προσώπων) το πλημμέλημα της συμμορίας, αν πρόκειται για συμφωνία τελέσεως του κακούργηματος της απιστίας (α. 187 παρ. 3 Π.Κ.).

Περιορίζομαι στην παράθεση των ανωτέρω εγκλημάτων που είναι και τα πλέον συνήθη στην ελληνική πραγματικότητα ως συνδεδεμένα με πράξεις διαχειρήσεως. Βεβαίως, υπάρχουν και άλλα, όπως πχ. το άρθρο 255 Π.Κ., όπου υπό τον τίτλο «Αθέμιτη συμμετοχή» ορίζεται ότι: *«Υπάλληλος που, άμεσα ή έμμεσα και ιδίως χρησιμοποιώντας άλλο πρόσωπο ή με πράξεις συγκαλυμμένες, πήρε μέρος σε πλειστηριασμό, μίσθωση, δημοπρασία ή σε οποιαδήποτε άλλη πράξη στην οποία ασκεί τα υπηρεσιακά του καθήκοντα, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών και με χρηματική ποινή»*, το άρθρο 252 Π.Κ. ή η εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών για επενδύσεις στο Χρηματιστήριο, το άρθρο 257 Π.Κ. κ.λπ.

Τέλος για όσα από τα παραπάνω (αλλά και άλλα) εγκλήματα συντρέχουν οι προϋποθέσεις του Ν. 1608/1950, οι ποινές επιτείνονται και μπορούν να φθάσουν ακόμη και σε ισόβιο κάθειρξη.

4. Η ποινική ευθύνη των προσώπων που στελεχώνουν τους ελεγκτικούς μηχανισμούς, εφ' όσον δρουν δολίως προς συγκάλυψη τελεσθέντων εγκλημάτων αρχίζει από την απλή παράβαση καθήκοντος (259 Π.Κ.) διέρχεται διά της υποθάψεως εγκληματία (231 Π.Κ.) και ενδεχομένως φθάνει στην απάτη, υπό την έννοια ότι δι' αθεμίτου αποκρύψεως ή παρασιωπήσεως αληθών γεγονότων, πλανώνται τα αρμόδια όργανα και παραλείπουν να αξιώσουν αποζημίωση από τους δράστες των τελεσθέντων εγκλημάτων.

III. Τελικές παρατηρήσεις

Ο Νόμος 3586/2007, όπως και πολλά άλλα νομοθετήματα ψηφίσθηκε εν θερμώ, δηλ. υπό το βάρος των «δομημένων ομολόγων». Δεν γνωρίζω αν τα δομημένα ομόλογα αποτελούν δαίμονα ή ευλογίαν! Εκείνο που γνωρίζω είναι ότι πρόκληση για άσκηση ποινικών διώξεων απετέλεσε το γεγονός ότι από την πρώτη αγοράστρια του ομολόγου μέχρι τον τελικό αγοραστή παρενεβλήθησαν ενδιάμεσοι μέσω των οποίων φέρεται ότι αυξήθηκε η τιμή του και ότι όλα αυτά απετέλεσαν έκφανση προδιαγεγραμμένου σχεδίου υπό πλειόνων εκπονηθέντος. Η νομοθετική αντίδραση υπήρξε πληθωρική: Καθίδρυσε πολλαπλές διαδικασίες προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου με κινητοποίηση τέτοιου αριθμού προσώπων, ώστε τελικώς παραιπήθηκα από την φιλόδοξη προσπάθεια που έκανα για να τα μετρήσω. Δεν έχω τίποτε εναντίων των ελέγχων! Εκείνο που με απασχολεί είναι τούτο: όσο περισσότεροι εμπλέκονται στους ελέγχους τόσο διαχέεται η ευθύνη, ώστε στο τέλος έκαστος των αιτίων ή έστω υπαιτίων βασίμως να ισχυρίζεται ότι: *«ο όφης με εξηπάτησε»!* Επενδύσεις αυτού του είδους έχουν και οφείλουν να έχουν έναν αμιγώς τεχνικό χαρακτήρα. Αν η επένδυση γίνεται lege artis καλώς εγένετο ανεξαρτήτως αποτελέσματος. Σε τελική ανάλυση νόμοι ως ο 3586/2007 προσπαθούν να αντιμετωπίσουν την *διαφθορά* ως στοιχείον του DNA! Για το κατά πόσον θα το επιτύχουν ομόμεθα.